

ACORD PER A LA SESSIÓ ORDINÀRIA NÚM. 2/2022 DEL CONSELL DE GOVERN DE LA UdG PER L'APROVACIÓ DEL PLA DE MESURES ANTIFRAU DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA

Exposició de motius

Al juliol de l'any 2020, el Consell Europeu va acordar l'establiment d'un instrument excepcional de recuperació que es coneix com el fons *Next Generation EU* amb una dotació de 750.000 milions d'euros, destinats al conjunt dels Estats Membres de la Unió Europea (UE). L'objectiu dels fons és donar una resposta europea coordinada amb els Estats Membres per fer front a les negatives conseqüències econòmiques i socials de la pandèmia.

Un dels diferents mecanismes per materialitzar aquests fons és el Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), que té com a principal finalitat la de donar recolzament a les inversions necessàries per aconseguir una recuperació sostenible i resilient, i a la vegada promoure les prioritats ecològiques i digitals de la UE.

En compliment de les previsions contingudes al citat Reglament de la UE, en data 27 d'abril de 2021, el Consell de Ministres va aprovar el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (en endavant, PRTR). Alhora, el sistema de gestió del PRTR es regula mitjançant l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre. En aquesta normativa es concreten les directrius que garanteixen el compliment coordinat dels requeriments establerts per la normativa comunitària per l'execució dels plans de recuperació i resiliència.

I en particular, l'article 6 de l'Ordre 1030/2021 determina que tota entitat, decisòria o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR, està obligada a disposar d'un Pla de mesures antifrau (PMA) que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit respectiu d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, corrupció i conflictes d'interessos. El mateix precepte estableix el contingut mínim que ha de tenir el PMA.

Per tot allò exposat, atenent al marc legal exposat i a l'empara d'allò establert a l'article 66.z dels Estatuts de la Universitat de Girona, **S'ACORDA:**

Únic. Aprovar el següent Pla de Mesures Antifrau de la Universitat de Girona, que serà publicat al Butlletí Oficial de la Universitat de Girona;

PLA DE MESURES ANTIFRAU DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA

---

1. MARC CONCEPTUAL

1.1 Objecte

El Pla de Mesures Antifrau (endavant PMA) de la Universitat de Girona té com a finalitat essencial la de donar compliment a l'obligació recollida a l'article 6, numeral primer, de la l'Ordre HFP/1030/, de 29 de setembre, que disposa:

1. Con la finalidad de dar cumplimiento a las obligaciones que el artículo 22 del Reglamento (UE) 241/2021 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 12 de febrero de 2021, impone a España en relación con la protección de los intereses financieros de la Unión como beneficiario de los fondos del MRR, toda entidad, decisora o ejecutora, que participe en la ejecución de las medidas del PRTR deberá disponer de un «Plan de medidas antifraude» que le permita garantizar y declarar que, en su respectivo ámbito de actuación, los fondos correspondientes se han utilizado de conformidad con las normas aplicables, en particular, en lo que se refiere a la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses.

La Universitat de Girona ha de dotar-se d'un Pla de mesures antifrau en la mesura que és executora, o ho serà, dels fons referits. No obstant, les mesures que es preveuen no tenen únicament per objecte garantir la integritat en la gestió i aprofitament d'aquests fons europeus, sinó de tots els fons que la Universitat de Girona gestiona per la prestació del servei públic que té encomanat, d'acord amb l'art. 325.2 del Tractat de funcionament de la Unió Europea. En tot cas, les mesures que s'adoptin en execució d'aquest Pla s'aplicaran en primera instància sobre tots aquells procediments i actes a través dels quals es tramitin i gestionin els fons europeus denominats *Next Generation*.

Aquest PMA s'insereix dintre del sistema d'integritat de la Universitat de Girona, es configura com una peça que ha de servir per organitzar i planificar el tipus de mesures escaients per la lluita efectiva contra el frau, la corrupció i la gestió dels conflictes d'interessos que es puguin donar. Per tant, el PMA no és un instrument en si mateix, ni tampoc una mera declaració d'intencions, sinó que requerirà d'un desplegament tenint en compte aquells instruments dels quals ja està dotada la Universitat de Girona, però que en alguns casos poder convindrà fer-los més visibles.

En la confecció del Pla s'han tingut presents els recursos materials i de personal de que disposa la nostra Universitat, per tal que el tipus de mesures que conté siguin

proporcionals i adequades. L'adopció d'aquest PMA significa l'inici d'una activitat continua i proactiva de lluita contra el frau, que comportarà la realització de diverses tasques: revisió del mateix Pla, elaboració d'una matriu de riscos, adopció de noves mesures, instruccions per la correcció de males praxis, models de declaració, etc.

1.2 Definicions

Resulten d'aplicació a aquest Pla i als instrument del seu desplegament les definicions de conflicte d'interessos, frau i corrupció recollides a la Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell de la UE, de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta als interessos finances de la Unió a través del Dret penal, i al Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell de la UE, de 18.07.2018, sobre normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió.

Segons el marc legal referenciat, a continuació es defineixen els conceptes d'irregularitat, frau, corrupció i conflicte d'interessos.

Irregularitat: Qualsevol infracció d'una disposició del dret comunitari o nacional relativa a un acte o omissió per part d'un operador econòmic que tingui o pugui tenir l'efecte de perjudicar el pressupost de la Universitat, ja sigui reduint o suprimint els ingressos procedents dels recursos propis rebuts directament en nom de les Comunitats, o una despesa indeguda.

L'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau.

Frau: qualsevol acció intencionada o omissió relacionada amb:

- a) l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets que tinguin l'efecte de rebre o retenir indegudament fons o béns procedents del pressupost de despeses de la Universitat o reduir il·legalment els recursos del pressupost d'ingressos de la Universitat.
- b) l'incompliment de l'obligació expressa de comunicar informació que tingui el mateix efecte.
- c) o el desviament d'aquests mateixos fons per a finalitats diferents d'aquelles per a les quals es van concedir en principi o l'ús indegut d'un benefici legalment obtingut, amb el mateix efecte.

En termes generals, en el present Pla s'usa també el terme frau en sentit ampli per fer referència a la varietat de conductes mancades d'ètica, com el robatori, la falsedat, l'ocultació de fets, les pràctiques col·lusòries, les negociacions prohibides, etc. En

definitiva tots aquells comportaments enganyosos que persegueixen un guany propi o aliè.

Corrupció: amb caràcter general és l'abús de poder per l'obtenció d'un determinat guany, que pot ser de qualsevol naturalesa, i amb un efecte perjudicial per un tercer, que poden ser la pròpia administració o els interessos financers de la UE. L'article 4 de la Directiva PIF, distingeix els següents concepte de corrupció;

a) *Corrupció passiva*: L'acció d'un empleat públic que, directament o mitjançant un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

b) *Corrupció activa*: L'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o a través d'un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un empleat, per a ell o per a un tercer, perquè actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

c) *Malversació*: s'entendrà per malversació l'acte intencionat realitzat per qualsevol empleat públic a qui s'hagi encomanat directament o indirecta la gestió de fons o actius, de comprometre o desemborsar fons, o apropiar-se o utilitzar actius de forma contrària als fins per als quals estaven previstos i que perjudiqui de qualsevol manera als interessos financers de la UE.

Conflicte d'interessos: és produeix quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions del personal al servei d'una entitat del sector públic es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

Tal i com es detalla a l'Annex III.C, article 1.c, de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, atenent a la situació que motivaria el conflicte d'interessos, es pot distingir entre:

a) *Conflicte d'interès aparent*: es produeix quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no hi ha un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).

b) Conflicte d'interès potencial: sorgeix quan un empleat públic o beneficiari té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en cas que haguessin d'assumir determinades responsabilitats oficials en un futur.

c) Conflicte d'interès real: implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un empleat públic o en què l'empleat públic té interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'exercici dels deures i les responsabilitats oficials. En el cas d'un beneficiari implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajut dels fons i els seus interessos privats que poden influir de manera indeguda en l'exercici de les obligacions esmentades.

1.3 Responsables en la gestió i aplicació del Pla

Per acord del Consell de Govern caldrà crear o assignar a un òrgan col·legiat que s'encarregui d'executar les mesures que es preveuen en aquest Pla, a més d'altres relatives al control i seguiment del Pla o bé, qualsevulla altres que es considerin adients i necessàries.

La implementació de la resta de mesures no atribuïdes a l'òrgan col·legiat anteriorment esmentat es desenvoluparan mitjançant les corresponents instruccions del Rectorat, la Gerència o la Secretaria General de conformitat amb les respectives atribucions.

1.4 Estructura del Pla

En compliment del que preveu l'Ordre Ministerial abans esmentada, les mesures que es preveuen en aquest Pla s'estructuren en funció dels quatre elements clau que conformen el cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució.

2. MESURES ANTIFRAU

2.1 Mesures preventives

Les mesures preventives han de servir per evitar que es produeixen aquells factors causals que poden donar lloc a la materialització dels actes fraudulents o de corrupció, així com evitar les situacions de conflicte d'interès. En definitiva aquestes mesures, com a mínim, han de reduir el risc de frau residual a un nivell acceptable. En aquest sentit, actualment es considera necessària la implantació de mesures que comportin:

a) El foment de la cultura ètica, a aquests efectes s'han dur a terme les següents mesures:

- 1) L'aprovació de declaracions institucionals per part dels corresponents òrgans de govern de la Universitat de Girona, que refermin el compromís de la lluita contra el frau, la corrupció i els conflictes d'interessos que perjudiquen l'interès públic.
- 2) L'aprovació d'un codi ètic i de conducta d'àmbit general i d'altres més específics relatius a àmbits concrets d'actuació de la universitat, com a ara, la gestió de la recerca o la contractació de personal.
- 3) Actuacions dels òrgans de govern, en particular, però també d'altres, que puguin donar exemplaritat i mostrin un clar lideratge en el compliment efectiu de les declaracions institucionals.

b) *La conscienciació i sensibilització* de la comunitat universitària i també dels tercers que es relacionen amb la mateixa, per la consecució d'aquesta finalitat s'arbitren les següents mesures:

- 1) Els plans de formació del personal de la UdG hauran d'incloure continguts específics sobre aquesta matèria, tant de caire general com més específic adreçat a determinades àrees de treball (gestió de recursos humans, contractació pública, gestió econòmica, etc.).
- 2) El personal que intervingui en procediments de gestió dels fons derivats del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (endavant PRTR) haurà de rebre obligatòriament una formació mínima.
- 3) S'ha de disposar d'un espai únic en el que hom pugui tenir al seu abast tota la informació relativa als mecanismes de la UdG de lluita contra el frau, la corrupció i la gestió dels conflictes d'interès.
- 4) S'ha d'establir un canal de consultes per tal d'esvair els dubtes que puguin plantejar els membres de la comunitat universitària.
- 5) Cal fer palesos els mecanismes legals existents per evitar els conflictes d'interessos i vetllar pel seu correcte compliment. Es destaquen els següents;
  - a) *Règim d'abstenció i recusació* establert als articles 23 i 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre
  - b) *Conflicte d'interessos*, article 64 de la Llei 9/2017, de Contractes del Sector Públic

c) Règim d'incompatibilitats dels funcionaris públics (d'aplicació també al personal laboral): Ley 53/1984, de 26 de diciembre, de Incompatibilidades del Personal al Servicio de las Administraciones Públicas; RD 598/1985, de 30 de abril, de Incompatibilidades del Personal al Servicio de la Administración del Estado; Llei 21/1987, de 26 de novembre, d'incompatibilitats del personal al servei de l'Administració de la Generalitat.

- 6) Exigir la declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) a tot aquell personal que participi en la tramitació i presa decisions, així com a aquelles persones interessades que siguin beneficiàries d'ajuts o adjudicatàries de contractes. Les declaracions s'incorporaran a l'expedient administratiu.
- 7) Renovar periòdicament, en la mesura del possible, els equips de treball o la composició de les corresponents comissions o òrgans, per fer partícip al major nombre de persones de la institució en les qüestions relatives a la lluita contra el frau.
- 8) Dissuasió d'aquest tipus de conductes mitjançant un repartiment clar i segregat de les funcions de responsabilitat en les actuacions de gestió, control i pagament.

c) Un impuls de la digitalització dels procediments, i per això cal dur a terme les següents mesures:

- 1) Transformació d'aquells procediments administratius que encara no es fan de forma electrònica, i revisió d'aquells altres que ja incorporen l'ús de les noves tecnologies per tal de reforçar la seguretat d'aquests i millorar-los amb l'objectiu, entre d'altres, de facilitar el control i seguiment de les actuacions administratives.
- 2) Disposar de bases de dades que permetin i facilitin l'anàlisi de la conveniència o no d'adoptar determinades mesures de prevenció, detecció i/o correcció.

2.2 MESURES DE DETECCIÓ

Per tal d'establir mecanismes de defensa contra els riscos de frau i corrupció inherents a tot procediment, i en especial en aquells àmbits relacionats amb la contractació i la gestió econòmica, es determinen les següents mesures a prendre:

- 1) S'han d'avaluar els riscos mitjançant el disseny d'una matriu de riscos de frau, que identifiqui les possibles vulnerabilitats (indicadors vermells) de manera categoritzada (nivells baix, mitjà i alt), en funció de la seva probabilitat i impacte o efectes de qualsevol mena (menyscabament econòmic, vulneració de drets, etc.). Aquesta avaluació haurà de centrar-se en primer terme en els processos o àmbits en els que s'executin els PRTR.
- 2) Elaborar una auditoria de riscos amb una periodicitat mínima anual i elaborar un informe sobre el seguiment i execució d'aquest Pla, que també pugui incloure propostes de revisió o modificació del mateix. L'òrgan encarregat d'aquestes auditories podrà disposar l'elaboració de revisions o controls *ad hoc* en front determinades situacions de frau que s'hagin detectat.

Tant aquesta mesura com la anterior s'ha de fer internament, sense haver de comptar amb recursos externs (en la mesura del possible), a fi de fomentar la conscienciació i sensibilització que es persegueix amb algunes de les mesures preventives de l'anterior apartat 2.1.b.

- 3) Impulsar i fomentar l'ús del portal de la transparència, fins i tot en aquells supòsits en que no sigui preceptiu, i millorar l'accés a la informació possibilitant així també el control extern per part de tercers.
- 4) Establir un canal propi de denúncies contra el frau i la corrupció, i fer publicitat dels canals de denúncia ja existents d'altres ens encarregats de la repressió contra el frau i la corrupció.

Els canals de comunicació intern hauran de garantir la confidencialitat en totes les actuacions, inclosa la pròpia denúncia. Els procediments o protocols que regulin aquests canals hauran de garantir a les persones denunciants la seva protecció en sentit ampli, impedit que sobre aquest puguin recaure actes de represàlia i oferir el suport necessari.

- 5) En la definició dels procediments o protocols interns de supervisió s'han d'establir de forma clara i separada les responsabilitats de control que correspon a cadascun dels responsables que hi intervenen. I en qualsevol cas, l'òrgan jeràrquicament superior del qual es tingui dependència funcional i/o orgànica serà l'encarregat de supervisar les tasques dels òrgans o persones que en depenen.
- 6) Dur a terme un control intern del compliment de la legalitat, en especial pel que fa als procediments de contractació, en general, els procediments econòmics o pressupostaris i la legislació en matèria de transparència.

- 7) Vetllar pel compliment de les obligacions legals establertes en l'article 28.4 de la Llei 9/2017, de Contractes del sector públic, sobre planificació de la contractació, per tal d'evitar la tramitació urgent i l'ús de procediments de licitació excepcionals que poden restringir la concurrència.
- 8) Els responsables de cada contracte hauran d'emetre un informe sobre les incidències que succeeixen en l'execució dels contractes.
- 9) Fer ús de les bases de dades públiques i de la resta d'eines que es posen a disposició de les institucions que integren el sector públic per detectar el frau en àmbits com la contractació pública i els ajuts públics.

2.3 MESURES DE CORRECCIÓ

Juntament amb les mesures de detecció, s'han de disposar les mesures necessàries per donar resposta a les situacions de frau, corrupció o de conflicte d'interessos, bé sigui per revertir la situació produïda, per impedir al màxim possible els seus efectes perjudicials o per impedir la seva reiteració.

- 1) S'estableix el següent procediment d'actuació davant un possible frau o sospita de frau

Inici: El procediment es podrà iniciar per denúncia que podrà presentar-se a través del canal o bústia d'aquesta universitat prevista a aquests efectes. L'òrgan encarregat d'aquest canal de comunicació serà la Secretària General.

Admissió a tràmit: L'òrgan instructor donarà trasllat de la denúncia a la Comissió competent que haurà de fer una valoració prèvia per tal d'acordar l'admissió, o no, a tràmit de la denúncia. En qualsevol cas, la no admissió haurà de ser motivada i notificada al o la denunciant.

Si es sospita l'existència una conducta fraudulenta o que ho pugui ser potencialment s'admetrà a tràmit la denúncia, i en el mateix acord es podran adoptar mesures cautelars com la paralització del procediment o tràmit que s'escaigui. En el mateix acord d'admissió la Comissió pot nomenar un instructor o instructora, o bé actuar ella mateixa com a tal.

Instrucció: Un cop admesa la denúncia l'òrgan instructor podrà acordar les diligències o actuacions que estimi convenients per obtenir tota aquella informació necessària per elevar l'oportuna proposta de resolució al o la responsable d'antifrau, com per exemple entrevistar-se amb el o la denunciant, sol·licitar informes als serveis o responsables

afectats. Les persones o òrgans receptores dels requeriment d'informació que es facin hauran de col·laborar amb la instrucció i amb el o la responsable d'antifrau.

La proposta de resolució es pronunciarà com a mínim sobre les possibles decisions a prendre en la resolució que tot seguit s'indiquen.

Resolució: el o la responsable d'antifrau dictarà resolució en un termini màxim de 30 dies, prorrogable, en la qual es podrà disposar, per exemple:

- a) L'arxiu de l'expedient quan s'hagi constatat la no existència de cap tipus de situació fraudulenta.
  - b) Declarar la pèrdua sobrevinguda de l'expedient quan per actuacions prèvies a la resolució s'hagi corregit la situació o fets denunciats, sense que sigui precís prendre cap altra decisió o mesura.
  - c) Suspendre el procediment o tràmit en el que s'hagi produït la conducta fraudulenta i comunicar-ho o notificar-ho a qui correspongui.
  - d) Instar la incoació d'una informació prèvia o d'un expedient disciplinari.
  - e) L'adopció de qualsevol altra mesura correctiva o de persecució que es consideri adient.
  - f) Recomanar la implantació de certes mesures o una avaluació de riscos *ad hoc* per tal de mantenir actualitzada la matriu de riscos (vid. apartat 2.2.1), si escau.
- 2) S'estableix el següent procediment d'actuació per la resolució dels conflictes d'interessos que es plantegin:

Inici: Les persones de la comunitat universitària que tinguin dubtes sobre la possible existència d'un conflicte d'interessos, podran formular la seva consulta a través de la bústia de correu que s'habiliti amb aquesta finalitat.

Tramitació: La Secretaria General serà l'òrgan responsable de la recepció de aquest tipus de consulta, sens perjudici que pugui designar un altre responsable.

Resolució: El o la responsable antifrau serà l'òrgan encarregat de donar resposta a les consultes plantejades en el termini màxim de 30 dies. Prèviament podrà demanar als serveis i unitats que pertoquin els informes que consideri adients per donar resposta, les quals hauran de col·laborar amb el responsable. Si escau, el o la responsable

comunicarà a l'òrgan corresponent que adopti les mesures adients per evitar el conflicte d'interessos que s'hagi detectat.

- 3) Aplicació dels procediments de revisió d'ofici dels procediments per deixar sense efectes aquells actes que es puguin haver produït fraudulentament (arts. 106 i següents de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de Procediment administratiu comú de les administracions públiques.
- 4) Informar a la Comissió encarregada del compliment normatiu de les mancances normatives que s'hagin pogut detectar en el si d'un expedient d'investigació o de qualsevol irregularitat que s'hagi tingut coneixement.

2.4 PERSECUSIÓ

Quan es tingui constància d'una sospita fonamentada de frau s'executaran les següents mesures en funció de cada cas.

- 1) Denunciar els fets produïts a les autoritats públiques competents per al seu esbrinament (Servicio Nacional de Coordinación Antifraude –SNAC-, Oficina Europea de Lucha contra el Fraude –OLAF-, Oficina Antifrau de Catalunya –OAC-).
- 2) Denunciar els fets que puguin ser constitutius de delictes davant el Ministeri Fiscal o els Jutjats i Tribunals competents.
- 3) Incoar el corresponent expedient disciplinari per depurar responsabilitats, prèvia informació reservada si resultés escaient.

Contra aquest acord, que posa fi a la via administrativa i independentment de la seva execució immediata, les persones interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant el mateix òrgan que l'ha aprovat en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva publicació, d'acord a allò que disposen els articles 123 i 124 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú; o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Girona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva publicació, d'acord amb els articles 8.3, 14.1 i 46.1 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.